

ANNO 1653, denn 31 Octobris hölltz Landztingh i Hudichzwalldh, Närwarande
H:s Nåde Landzhöfdingen, dhen Wällborne Herre H. Erich Sparre, Frijherre till
Cronebärgh, Herre till Hofrönöö och Däderöö.

LandzCammarreraren Wälbetrodde Peder Erichßon

Befallningzman Wäll:t Lars Isachßon

Underlaghman Lars Larßon

Sampt Landsens 24 Eedsworne.

Nårahla,	Jönß Ohlßon i Sundh,	Sörala,	Oluf Swerkillßon i Östanþiö,
Moo,	Peder Larßon i Tijby,	Skough,	Larß Joenßon i Löftiär,
Säderstad,	Olof Joenßon i Sweden,	Hannabo,	Swen Olofßon i Kyrckiobyen,
Bålldnääs,	Hanß Joenßon i Röste,	Allfta,	Peder Joenßon i Nordanåå,
Ofwanåker,	Erich Pederßon i Knodhe,	Arbrå,	Hanß Pederßon i Kolldemo,
Jerfzöö,	Joen Larßon i Allsättra,	Färilla,	Anders Ohlßon i Walla,
Liußdahl,	Olof Pederßon i Wij,	Dellzbo,	Peder Anderßon i Byen,
Fårþa,	Erich Hanßon i Bäck,	Nårbo,	Hanß Swenßon i Backan,
Biuråker,	Olof Pederßon i Afwaholm,	Bärgziö,	Lars Anderßon i Tanna,
Gnarp,	Joen Erichßon i Ååþe,	Harmånger,	Oluf Perßon i Wattrång,
Roghstadh,	Mickil Erichßon i Stambnääß,	Tuna	Lars Ehrßon i Hållsta,
Niötånger	Erich Tommaßon i Kyrckiobyen,	Enånger	Anders Pederßon i Boodha.

1.

Dato publicerades denn 7 Articklen af 652 Åhrs Richzdagzbesluth, angående Öke och
drängiedagzwerckz Penningar _ 3 P Söllfwermt af ett heelt hemman; Hwillke Penningar
Allmogen blefwe så wäll här som annorstädes tillhålldne att uthgiöra.

2.

Efter H:s Kongl. Maij:ts breef af A:o 1648, bleef af H:s Nåde Landzhöfdingen proponerat, om
Tiärubrännerij, och bleef så af Landsens 24 på Högstbem:te H:s Kongl. Maij:ts befallningh
samtycht och besluthidt, att hwar besittin bonde i Landhet, skall till proofz framföra i denna
winter _ 3 laß Torfwed att bränna tiäru af, och i hwar Fierdingh uprätta een Tiärudaal; Hwar
uthaf Allmogen kan hafwa någon inkompst till Cronones uthlagor.

3.

Efter såsom ofta förefaller klagomhåll om den reeßande medh Gästgifwarehästar och
Allmogen wijdh Siösijsdan och stoore Sträckwägen sigh beswärer eij uthstå medh deß reeßor.
Alltså bleef för Allmogen proponerat, om och icke Allmogen opp i Landhedt skole dher till
medh någre wickohåll endtsättia; Här öfwer låfwade H. Landzhöfdingen dhen Förordningh
giöra, som Allmogen kan drägeligast falla uthstå medh.

4.

Bleef och af H. Landzhöfdingen befalladt att Gästgifwarehuuß efter Ordningen i wärckedt
ställas och oprättaß skole.

5.

För denn reeßande och Gästgifwarne till Rättellþe, Låfwade H. Landzhöfdingen gifwa dhem
een antechningh på Mijlerne emillan hwar gästgifwaregårdh.

6.

Bleef befalladt att **Broofougden Bängdt Joenßon** skall handhafwa Stockarne om Mijlemerckien att dhe icke förfalla, och dhem sålunda Justera att Mijlerne taghes ifrån Städerna opp i landhedt.

7.

Wardt upläßith dhen Kongl. Rächninge Cammarens Resolution Daterat 4 Aprillis 653, Angående Tingzgärdhen att Allmoge skole dhen uthgöra som tillförende på twänne Landztingh bewilliadt ähr.

8.

Bleef befalladt att Allmogen skole förferdiga Fiskiehüußen j **Lutzne Ellfwen** hwad som nödwändigst dher till behöfwes.

9.

Factorietz saaker bleef Allmogen tillhållin att lefrera ifrån sigh, och skole dhe nu uthgiöra Kohl _ 3 tunnor efter oprättade Kohlemantaal.

10.

Anbelangande Croneboden i dhet Norre Contractedt som af nyio uprättadt är, så räcka eij dhe _ 28 ör som tillförende af hwardt Mantaal uthgångne ähre, uthan deß bekostnadt sträcker sigh någodt högre, som Rächningen uthwißa skall, dhz Allmogen låfwade refundera.

11.

Dhet Södre Contractedt skole tillhandla sigh een wägh till Croneboden i **Söderhambn** efter denn af nöden ähr, och så Laga att denn bygdh och Förbättradt blifwer.

12.

Eftersåßom stort Mißbruuk och oförståndh här till i Landhet warijt hafr, medh Sochnens Signäter som underslåes een hoop ogrundade bewijs, af den orsaaken att gemene Allmogen underståa sigh dher medh hafwa att beskaffa Sådant oförståndh att bootha wardt af Höghwällborne Landzhöfdingen sagdt och befalladt, att twänne män i Sochnen skole hafwa hwar sin Nyckiehl dher åth, och när så behöfwes något bewijs eller Attest böhr bekreftas; Att thå Länß och 12 män dhet Öfwerwägha, Och dher så Skiäligdt funnes medh dheras samtyckio beseeglas, och dher skole dhe swara före.

13.

Förmanthes Allmogen att the ehrläggia och betahla Cronones uthlagor i Rättan tijdh. Och thz Perdtzeel för Pertzeel som Richz och Cammarådhz brief förmhäler.

Dito denn 2 Novembris.

14.

Dato beswärade sigh **Befallningzmannen Wäll:t Lars Isaachßon** och **Landzskrifwaren Jonaß Johanßon** öfwer dhe åthskilige reeßor som dhe giöra måste i Landhet för dhen Cronones rest som Åhr om Åhr för Allmogens tröögheet och iblandh Fattigdom tillbaka ståår, och elliest Åhrligen måste hålla reste Tingh, så att dhe reeßepenningar som dhem förunthe ähre, dher emoth lijthz förslåå; Tå war dher emot Allmogens swar att dhe icke kunde undfalla

att dhen som resten skyldigh är böhr afförra och födha; Men tå Landzskrifwaren serdeeles håller reste tingh låfwade Allmogen honom fordenskap och Hästar.

15.

Dato bleef angifwidt och beswäradt öfwer denn Ordningh och Mißbruuk som inkommin är i heela Landhet att på Högtijdz och Sönnedagar sädhan Folckedt är kommidt uthur Kyrckian måste Länß- och Tollfmän utthrätta medh Cronones och andre Sochnens eenskyllte Ähreder, hwaruthaf som oftast händer Träthor medh Swordom och bandskap och andre förargellßer. Sådant att remediera bleef af H. Landzhöfdingen resolverat och förbudhit, att medh Sådana Sönnedagz Rättegånger skall upbyggias, och i Ställedt förordnas någon dagh i wickan eller efter Fredagz Predijkningarne dher sådane saaker kunna företagas och afhandlas; Och i fall dher Cronones påbodh i wickan ankomme, dhå måste sådhant af Predikostoolen om Sundagen afkunnaß.

16.

Dato bleef af Befallningzman och UnderLaghman beswärath att thå Laga Tingh ähre ahnställte beswära sigh Länß och Tollfmän, öfr dhet oliud Olydhno och Moothwilligheet som är medh Allmogen att dhe icke kunna sijne tienster förrätta som thet sigh böhr emillan thet Tingh hållaß, och lijkawist esom oftast måste wara ifrån sijne Huuß på Stembningen och andre Sochnens eenskyllte Ähreder, och dherføre een part Lijten och een part ingen wedergällningh för sitt omaak hafwa, alltså kan man medh mödho fåå them att bewista Tingztijdherna så framt dheruthinnan icke skaffas bötter uppå. Dhetta wardt af H. Landzhöfdingen öfwerwägath och förklarath att Landzens 24 skole Allmogen i hwar sin Sochn förnimma låtha, dhet Länß och 12män gifwes Authoriteet, wijdh dheras Sochestembningar, att dhe som giöra Oliudh, låtha plichta i Fängiellbedt; Och icke underståå sigh annadt än Allmogen äre plichtige förlijka dhem för sin mödhe dhe hafwa på Sochnens wägnar.

17.

Uthi den twistige saach emillan **LandzSkrijfwaren Jonaß Johanßon och Olof Swenßon i Forß** angående 6 quittantzier som Jonas Johanßon emottagith hafwer, och honom Oluf Swenßon igiönom Jonas Johanßons förwållande skole wara förkompna, medh hwillka Olof Swenßon förmeente niutha till godho och afföhra på denn rest som honom efter sluthin Rächningh medh **Befallningzman Wäll:t Lars Isaachßon**, påfördh är, Nembl. 528 P 25 ör 5 th:r Koppm:t. Så ähre dhe dher om i deße Ehrlige godhe mänß Närwaro **Peder Joenßons Länßmans i Bålldnääß, Siul Pederßons Länßmans i Allfta, Pell Pederßons Länßman i Bärgziö, och Joen Ohlßons Länßmans i Delzbo** föreente och förlijchte, sålunda, att Oluf Swenßon skall swara till Twådheelarne af förskrefne Summa och Jonas Johanßon 3dieparten, dher medh skall wara dhem emillan een öfwertalat saach.

18.

Dato Framträdde **StadzSkrifwaren Carl Falck** fullmechtigh på **Borgarens Anders Joenßons Bäckz** klagomhål emoth **Captein Edle och Manhaftigh Hanß Leyßner**, Ahngående någre laß Foglar och Haarar som han skulle hafwa honom ifrāntagidt, hwar opå Carl Falck sadhe att han hade bekommit H. Landzhöfdingens Citation. Tå wittnade **Länßman Lars Niellßon i Skogh** att Captein Hanß Lyßner war förre afreest till Stockholm för sin beställningh i Hofrätten, Ähn Citation och Landztingzbudhet kom.

19.

Efter såsom **Anders Erichßon i Eedhe och Jerfzöö Sochn** war af Länß och Tällfmän först tillsagdh att hålla wacht öfwer een gift **Soldath Oluf Olufßon Juthe** som hafwer haft Lägersmhål medh een ogift **Kåna Märijt Larsdotter i Hambre**, Och efter dhen Höghl. Kongl. Hofrätz Resolution skulle bötha _ 80 P eller löpa 6 gånger Gathulopp. I medler tijdh för ähn dhen Kongl. Hofrätz Resolution kom hafwer försk:ne Anders Erichßon af försummellße sleft Fången sin kooß så att han bleef undkommin som honom bewijst bleef och han icke kunde neeka före. Hwarföre bleef honom efter Glorwyrdigast i Åminnellße **Konungh Gustafz Adolphs** uthgångne Resolution af A:o 1617, uppålagdt Arbitral Straff att plichta een Månadt dagh i Fängiellbedt.

20.

På Ständernes inlagde beswär om Wijnkiöpande till Sochne Kyrckiorne bleef af H. Landzhöfdingen förbudhit, att Kyrckiones Förmän icke skole uthom Landzupkiöpa något wijn till dheras Kyrckior uthan af Hudichzwalld och Södherhambns Städher hwar efter dheras Stadz Privilegier, w??? _ 40 m:r för H: K: M:tz förbudh.

Dito denn 3 Novembris.

21.

Anbelangande **Jöran Ehrßons i Fläät och Allfta Sochns** Prætension om dhz Fäboställe **Prästbodarne** ben:t, som han kiöpt hafwer af **Sahl. Mäster Hindrichz efterlefwerska Hustro Kirstin** för _ 60 P:r Koppm:t, Så war dher öfwer Rättens betänckiande, att alldenstundh Hustro Kirstin ej kunde hemähla honom samma Fäbodewall, dy ehrkiändes dhen under Prästebordhz att häfdaß och brukas; Och sökia Jöran sijne penningar igen af bem:te H: Kirstin om han kan och gitter.

22.

Dato uppå Allmogens wijdh Siösijdhan beswäre om denn höga Taxeerningh dhe Åhrligen måste afläggia af dheras Siäälefiskierij; Wardt dhet så efter H:s Kongl. Majj:ts Nådigaste Resolution, Daterath _ 30 Octobris, 1650, giönom H. Landzhöfdingens Disposition förafskieedath, att dher öfwer skall gåå een Laghligh Ransaachningh och Syyn som besichtiga skole, Hwaruthinnan Allmogens beswär egentligen stäär och förente war; Dher på Nembdhes **UnderLaghman Lars Larßon, Af Enånger Jönß Perßon, Pedher Joenßon och Olof Larßon i Långhwindh, af Nålala, Märthen Ohlßon i Swartwijk, af Södherala Lars Joenßon i Lutzne, af Skough Oluf Olofßon i Närbo.**

23.

Dato Agerades dhen twistige remiterade saach ifrån **Biuråkers** Tingh, emillan **Länßman Oluf Joenßon i Näppängie** på Sochnens wägnar kärke, och **Olof Pedherßon i Afwahollm** på sijne grannars wägnar Swarande; Angående ett Norßefiskie, som Sochnen medh Nothedrechte, förmenthe sigh tillijka medh Afwahollmsboer ägha uthför dheras Land och Strandh, som wijdare dheras Käreinhål här under uthwijßer. Nembl.

24.

Anno 1651 denn 17 Novembris på **Biuråkers** Tingh kom för Rätten **Länßman Olof Joenßon** och på Sochnens wägnar kärke till **Olof Pederßoen** och **Lars Pederßon** samt theras grannar i **Afwahollm**, om ett nothedrechte **Swågewerpedt** benembdh, som Sochnen föregofwe tillijka medh dhem om Wåhren i Norßgångem, af Åhlder Man efter Man hafwa dragith, som gamble män i Sochnen skulle wetta wittna att thet är Sochnens Allmenningz

Fiskierije, thz dhem nu af bem:te Afwahollmsboer förmeenth blifwer; ehuru wäll samma warp skal wara belägith uth om byesens Rågångh. Dher emoth war dheras gieensago och swar, att een part i Sochnen hafwa samma nothedrechte icke annadt än medh lof af dheraß Förfäder brukath och dragith; Och efter samma warp lågh uth för dheras Landh och Strandh, hwillkedt Rågången inkrechter förmeenthe dhe thz närmare wara att behålla och bruka än Sochnen. Så alldenstundh dhe icke sambdhe om samma Fiskiewarp war belägidt innan eller uthom Rågången Dy wardt medh dheras samtyckio nembdt 12 uthsochnes Synemän som dher om ransaka och besee skulle, och komme the dher tillstädeß d. 29 Junij A:o 1652. Som wore af **Delßbo, Jacob Anderßon och Joen Oloffboen i Sijmyre, Erich Niellßon i Swidia, Olof Joenßon i Skogha, Anders Oluffßon i Wij och Peder Oloffßon i Nääßbyen. Af Bärgezö Erich Anderßon i Wadi, Lars Anderßon i Tanna, Oluf Greelßon i Ååß, Peder Mattßon i Skremstad, Erich Anderßon i Tanna och Biör Ohlßon i Haßala.**

25.

Tå framblades ett Synebreef Daterat _ 30 Octobris 637 af Innehålld att **Näppängie** medh fleere dheras Lagzmän hafwa sin Yxebördh på **Swågeheeden** Sunnan wägen ifrån **Humbbeåß Råå** till **Skinckesteens Råå**, men Muulebeeten tillhörer **Afwahollmßboer**, och när dher efter ransakath bleef, så befans att samma warp war belägith inn om Afwahollmsboers Rågångh, Hwar uthaf Synemännerne icke annadt kunde förstå, än dhen som äger Landh, så äger Strandh å watn uth, medh mindre kåranden icke kan medh owallde wittnen /: som han sigh beropa på :/ bewijßa, att thet är theras gamble uhrminnes häfdh, thet remiterade Synemän wijdh een opartijsk rätt af dömaß och afhiellpaß.

Tå tillspordeß nu begge parterne om dhe någon underrättellße wijdare i saaken hade framtee _ Swarade the, Neij, Ty ladeß dher medh saaken till Landßens 24:s Öfwerwägande och war dheras betänckiande, Att alldenstundh kåranden icke kunde medh wittnen sin gamble häfd bewijßa, som han sigh esom oftast påberopath hafwer, dy dömbdhe dhe ofwanbem:te Afwahollmsboer samma Fiskiewarp till, som thet medh Laghligh Syyn och Ransaachningh under sitt Landh och Strandh wunnidt hafwer efter thet 6 Capitel i Bygningeballken.

Summa Sumar: På alle företalde Sachörer

Löper till

Cronan

Penningar _____ P 325:29:— th:r

Lagman och Landeth

Penningar _____ P 220:10:16 th:r

Men Målzäganden belangande, så är han hwar saach om sigh för Rätten af dhen bråtzlige förlijcht och tillfreedz Ställth.

Deß till ythermhera wißo att så i Sanningh och på Tingen afluppidt ähr. Werificeres här under, medh egen handh och Signäthe. Datum ut Supra.

Lars Larßon
Nerbelius